

معاونت پژوهشی و امور آزمایشگاهها

دفتر پژوهش‌های کاربردی و فناوری

دانشگاه تربیت مدرس

• شیوه‌نامه تاسیس شرکت‌های دانشگاهی

شماره	۶۰۹
شماره	۶۶
تاریخ	۸۴
روز/ماه/سال	۳

شیوه‌نامه ایجاد شرکت‌های دانشگاهی
ویژه دانشگاهها و واحدهای پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مقدمه

به منظور استفاده هر چه بیشتر از ظرفیت‌ها و توانایی‌های موجود در دانشگاهها و موسسات پژوهشی بایسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تحقق اهداف برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور (بند الف ماده ۴۸ و ماده ۵۱ قانون برنامه چهارم) شرکت‌های دانشگاهی با شرایط زیر ایجاد می‌شوند. شرکت دانشگاهی به شرکتی گفته می‌شود که از ۱٪ تا ۱۰۰٪ سهام آن متعلق به یک دانشگاه یا واحد پژوهشی باشد. در صورتیکه سهام دانشگاه کمتر از ۵۰٪ باشد شرکت دانشگاهی خصوصی است و در غیر اینصورت شرکت دانشگاهی دولتی است.

اهداف

- ۱- ایجاد زمینه بکارگیری هر چه بیشتر توانایی‌های دانشگاه‌ها و واحدهای پژوهشی در جامعه
- ۲- تجاری‌سازی یافته‌های پژوهشی
- ۳- ترغیب هیئت علمی دانشگاه‌ها و واحدهای پژوهشی برای فعالیتهای بیشتر در رفع نیاز جامعه و امکان افزایش درآمد اعضا، هیئت علمی
- ۴- افزایش درآمدهای اختصاصی دانشگاهها و واحدهای پژوهشی

زمینه‌های فعالیت

- ۱- انجام پژوهش‌های کاربردی و توسعه‌ای
- ۲- ارائه خدمات تخصصی و مشاوره‌ای (خدمات علمی، تحقیقاتی و فنی)
- ۳- تولید محصولات با فناوری نوین (توسعه فناوری)
- ۴- انجام خدمات نظارتی بر پروژه‌های پژوهشی، اجرایی و مشاوره‌ای

انواع شرکت‌های دانشگاهی

شرکت‌های دانشگاهی به دو صورت خصوصی و دولتی هستند.

الف - در صورتیکه سهام دانشگاه کمتر از ۵۰٪ باشد، شرکت دانشگاهی، شرکتی خصوصی است که باید تابع قانون تجارت باشد و در اداره ثبت شرکتها ثبت شود. دانشگاهها و واحدهای پژوهشی میتوانند بر طبق قانون هیئت استعنا پس از تصویب هیئت امنا، در شرکت‌های خصوصی سهامدار باشند و در بند الف ماده ۴۸ قانون برنامه چهارم نیز به دولت اجازه داده

معاونت پژوهشی و امور آزمایشگاهها

دفتر پژوهش‌های کاربردی و فناوری

• شیوه‌نامه تاسیس شرکت‌های دانشگاهی

شده است که زمینه ساز و حامی تشکیل شرکت‌های غیردولتی توسعه فناوری و شرکت‌های خدمات مهندسی باشد.

ب- در صورتیکه سهام دانشگاه ۵۰٪ یا بیشتر باشد، شرکت دانشگاهی، شرکتی دولتی است. در بد افت ساده ۱۵۴ قانون برنامه سوم توسعه که در ماده ۵۱ قانون برنامه چهارم نیز تنفیذ شده است. دانشگاهها و واحدهای پژوهشی دولتی مصوب می‌توانند پس از تصویب هیئت امنا شرکت دولتی تأسیس کنند مشروط به اینکه:

- خدمات این شرکتها صرفاً در محدوده تحقیقات و خدمات علمی و فنی باشد و دانشگاه را از اهداف اصلی آموزشی و پژوهشی خود دور نکند.
- حداکثر ۴۹٪ سهام شرکت، می‌تواند به اعضای هیئت علمی، کارشناسان پژوهشی، تکنسینها و کارکنان صحن دانشگاه یا مرکز تحقیقاتی تعلق بگیرد.

اساسنامه نمونه و با حاص هر یک از شرکت‌های دانشگاهی دولتی و در هر یک از دانشگاهها یا مراکز تحقیقاتی به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. سهامداران و شرکت دانشگاهی دولتی از محدودیت قانون منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلس، دولت و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری مصوب ۱۳۳۷/۱-۱۲۲ مستثنا هستند.

چگونگی ایجاد شرکت‌های دانشگاهی

دانشگاهها و واحدهای پژوهشی پس از تصویب امکان تأسیس شرکت‌های دانشگاهی در آیین نامه مالی و معاملاتی خود در هیئت امنا می‌توانند شروع به تشکیل شرکت‌های دانشگاهی کنند. هر شرکت دانشگاهی به پیشنهاد تعدادی از اعضای هیئت علمی و تصویب دانشگاه یا واحد پژوهشی تأسیس خواهد شد و یا توسط دانشگاه و واحد پژوهشی به اعضای هیئت علمی پیشنهاد می‌شود. دانشگاهها و واحدهای پژوهشی به صورت‌های زیر می‌توانند در شرکت‌های دانشگاهی سهامدار باشند:

- ۱- به جهت اعتبار دانشگاه یا واحد پژوهشی بخشی از سهام شرکت دانشگاهی به نام دانشگاه یا واحد پژوهشی میشود. (حداقل ۵٪)
- ۲- به دلیل استفاده از مورد یا موارد سخمی از پاتنه های پژوهشی دانشگاه یا واحد پژوهشی در شرکت، بخشی از سهام شرکت با توافق سهامداران (دانشگاه یا واحد پژوهشی و دیگر سهامداران حقیقی یا حقوقی) به نام دانشگاه یا واحد پژوهشی می‌شود (در هر مورد استفاده بنا بر ارزش موضوع استفاده شده، سهام مربوطه میتواند از ۱٪ تا ۱۰٪ باشد).

معاونت پژوهشی و امور آزمایشگاهها

دفتر پژوهش‌های کاربردی و فناوری

• شیوه‌نامه تاسیس شرکت‌های دانشگاهی

- ۲- به عهت سرمایه‌گذار، مستقیم دانشگاه بخشی از سهام شرکت دانشگاهی به نام دانشگاه است. (درصد متناسب با میزان سرمایه‌گذاری است).
- ۴- به جهت خدمات دیگری که دانشگاه به شرکت دانشگاهی ارائه می‌دهد بخشی از سهام به نام دانشگاه می‌شود (متناسب با میزان خدمات)
- ۵- اگر شرکت دانشگاهی دولتی باشد بدون نیاز به ارائه هیچ خدماتی حداقل ۵۰٪ سهام به نام دانشگاه یا واحد پژوهشی است.

تبصره ۱: شرکت دانشگاهی بصورت شرکتي و مستقل از تشکيلات دانشگاه اداره مي‌شود و دانشگاه به میزان سهامی که در شرکت دانشگاهی دارد در مدیریت آن تاثیر گذار است و در سود و ضرر آن شریک است.

تبصره ۲: سازمانهای حقیقی (خصوصی یا دولتی) خارج از دانشگاه متناسب با میزان سرمایه‌گذاری خود می‌توانند سهامدار شرکت دانشگاهی باشند (شکل گیری شرکتهای دانشگاهی با مشارکت منابع دولتی یا خصوصی و دستگاهها و سازمانهای اجرایی در موفقیت آنها تاثیر دارد).

تبصره ۳: ریسی و معاونین دانشگاه و واحد پژوهشی در زمان تعیین مسئولیت نمی‌توانند سهامدار شرکتهای دانشگاهی بشوند.

تبصره ۴: در شرکتهای دانشگاهی خصوصی اعضاء هیئت علمی دانشگاهها و واحدهای پژوهشی متناسب با میزان وقت گذاری و نوع فعالیت در شرکت (علاوه بر انجام وظایف دانشگاهی) یا متناسب با میزان مشارکت در مالکیت فکری موضوعی که در شرکت استفاده می‌شود و یا متناسب با میزان سرمایه‌گذاری واقعی (نه اسمی) که در شرکت دارند، سهامدار می‌شوند.

تبصره ۵: در شرکتهای دانشگاهی خصوصی افراد حقیقی داخل یا خارج از دانشگاه با واحد پژوهشی (غیر از اعضاء هیئت علمی) می‌توانند به دلایل خاص و با شرایطی که دانشگاه یا واحد پژوهشی تعیین می‌کند، صاحب بخشی از سهام بشوند.

